

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22

Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ, 23 ΜΑΪΟΥ 2022

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α036

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: 90 λεπτά

**Ο ΑΝΑΘΕΩΡΗΜΕΝΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΔΕΚΑ (10)
ΣΕΛΙΔΕΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΙΝΑΚΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

ΜΕΡΟΣ Ι: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**A. Μετάφραση διδαγμένου κειμένου****(Μονάδες 20)****Κείμενο 1**

ἅπαντες ἐπιστάμεθα ὅτι Ἀγησίλαος,	1
ὅπου ᾤετο τὴν πατρίδα τι ὠφελήσειν,	1.5
οὐ πόνων ὑφίετο,	0.5
οὐ κινδύνων ἀφίστατο,	0.5
οὐ χρημάτων ἐφείδετο,	0.5
οὐ σῶμα, οὐ γῆρας προύφασίζετο,	0.75
ἀλλὰ καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον ἐνόμιζε,	1.5
τὸ τοὺς ἀρχομένους ὡς πλεῖστα ἀγαθὰ ποιεῖν.	1.75
Ξενοφῶντος Ἀγησίλαος 7.1-2	ΣΥΝΟΛΟ
	8

Ενδεικτική μετάφραση:

Όλοι ανεξαιρέτα/γενικά ξέρουμε καλά/γνωρίζουμε ότι ο Αγησίλαος σε οποιαδήποτε περίπτωση/όπου πίστευε ότι θα ωφελήσει την πατρίδα σε κάτι, υπέμενε/δεν λογάριάζε τους κόπους, δεν προσπαθούσε ν' αποφύγει τους κινδύνους/δεν απομακρυνόταν από τους κινδύνους, δεν λυπόταν τα χρήματα/δεν έκανε οικονομία στα χρήματα, δεν έβρισκε ως δικαιολογία/δεν χρησιμοποιούσε ως πρόφαση το σώμα του/τη σωματική του κατάσταση, ούτε τα γηρατειά, αλλά πίστευε/νόμιζε ότι αυτό είναι το καθήκον/το έργο του καλού/σωστού βασιλιά, να κάνει (δηλαδή) όσο περισσότερα καλά μπορεί σ' αυτούς που κυβερνά/εξουσιάζει/στους υπηκόους του.

Κείμενο 2

Ἄνδρες στρατιῶται,	0.5
μὴ θαυμάζετε	0.5
ὅτι χαλεπῶς φέρω τοῖς παροῦσι πράγμασιν.	1
Ἔμοι γὰρ ξένος Κῦρος ἐγένετο	1.5
καί με φεύγοντα ἐκ τῆς πατρίδος	1.5
τά τε ἄλλα ἐτίμησε	0.5
καὶ μυρίους ἔδωκε δαρεικούς·	0.5
οὓς ἐγὼ λαβῶν	0.5
οὐκ εἰς τὸ ἴδιον κατεθέμην ἐμοὶ	1

οὐδὲ καθηδυπάθησα,	0.5
ἀλλ' εἰς ὑμᾶς ἔδαπάνων. [...]	0.5
Ἐπειδὴ δὲ Κύρος ἐκάλει,	0.5
λαβὼν ὑμᾶς ἐπορευόμεν,	0.5
ἵνα εἴ τι δέοιτο ὠφελοίην αὐτὸν	1
ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνου.	1.5
Ξενοφῶντος <i>Κύρου Ἀνάβασις</i> 1.3.2-5	ΣΥΝΟΛΟ
	12

Ενδεικτική μετάφραση:

Ἄνδρες στρατιῶτες, μην ἀπορείτε/εκπλήττεστε, ἐπειδὴ εἶμαι στενοχωρημένος/δυσανεστημένος/δυσφορῶ με τὴν παρούσα κατάσταση. Γιατί ὁ Κύρος συνδέθηκε μαζί μου με φιλία ἀπὸ φιλοξενία/ἐγίνε σε/με μένα φίλος ἀπὸ φιλοξενία και, ὅσο ἤμουν ἐξόριστος/ὅταν ἐφυγα ἀπὸ τὴν πατρίδα, με τίμησε και ὡς πρὸς τὰ ἄλλα και μου ἔδωσε δέκα χιλιάδες δαρεικοὺς/περσικά χρυσὰ νομίσματα, τοὺς ὁποίους/αυτοὺς ἐγώ, ἀφοῦ τοὺς πήρα, δὲν τοὺς κράτησα/δὲν τοὺς ἔβαλα στὴν ἄκρη για τὸν εαυτὸ μου οὔτε τοὺς σπατάλησα/ξόδευσα σε ἀπολαύσεις, ἀλλὰ τοὺς ξόδευα για/σε σας. Ὄταν/Ἐπειδὴ, λοιπόν, ὁ Κύρος με κάλεσε, ἀφοῦ πήρα εσᾶς, πήγαινα για να τὸν βοηθήσω, ἀν χρειάζοταν κάτι, σε ἀναπαύομαι τῶν ευεργεσιῶν που δέχτηκα ἀπὸ ἐκεῖνον.

B. Μετάφραση αδιδακτοῦ κειμένου**(Μονάδες 15)****Κείμενο 3**

τῆ δ' ὕστεραία οἱ μὲν τριάκοντα	1
πάνυ δὴ [...] ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· [...]	2.5
ὅσοι μὲν τῶν τρισχιλίων ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο,	2.5
ἐντόνως ἔλεγον	0.5
ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ·	2.5
ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι,	2
αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο	1
καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον	1
ὡς οὐδὲν δέοιτο τούτων τῶν κακῶν.	2
Ξενοφῶντος <i>Ἑλληνικά</i> 2.4.23 (Διασκευή)	ΣΥΝΟΛΟ
	15

Ενδεικτική μετάφραση:

Την επομένη/Την επόμενη μέρα, οι Τριάκοντα κάθονταν μαζί/συγκεντρώθηκαν στο συνέδριο/συνεδρίαζαν μαζί πολύ μόνοι/έρημοι/απομονωμένοι. Απ' τη μια, όσοι από τους τρεις χιλιάδες/των τριών χιλιάδων είχαν κάνει/έκαναν κάτι πιο βίαιο/βιαιότερο και φοβούνταν, έλεγαν/υποστήριζαν έντονα/με έμφαση ότι δήθεν/τάχα δεν έπρεπε/πρέπει να υποχωρήσουν σε αυτούς που βρίσκονταν/βρίσκονται στον Πειραιά. Απ' την άλλη/Όμως, όσοι πίστευαν ότι δεν έχουν αδικήσει/δεν αδικήσαν καθόλου/δεν έχουν διαπράξει καμία αδικία και οι ίδιοι σκέφτονταν/ αναλογίζονταν και δίδασκαν/συμβούλευαν τους άλλους ότι δεν χρειάζονταν καθόλου αυτά τα κακά/δεν ήταν καιρός για αυτές τις συμφορές.

Γ. Διδαγμένο κείμενο για ορθογραφία**(Μονάδες 5)**

Ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι.

Ξενοφῶντος Ἑλληνικά 2.2.4

Για την Ορθογραφία ισχύουν τα ακόλουθα:

- α. Αφαιρείται 0,25 για κάθε τονικό λάθος ή παράλειψη τόνου ή πνεύματος ή υπογεγραμμένης.
- β. Εάν στην ίδια λέξη υπάρχουν δύο ή περισσότερα λάθη τόνου ή πνεύματος, αφαιρείται 0,25.
- γ. Αφαιρείται 0,5 για ορθογραφικό ή γραμματικό λάθος.
- δ. Εάν στην ίδια λέξη υπάρχουν δύο ή περισσότερα ορθογραφικά ή γραμματικά λάθη, αφαιρείται 0,5.
- ε. Σε περίπτωση που συνδυάζονται οι περιπτώσεις α και γ, αφαιρείται 0,5.
- στ. Το επαναλαμβανόμενο λάθος αξιολογείται μόνο μία φορά.
- ζ. Σε οποιαδήποτε περίπτωση ο/η μαθητής/-τρια τονίσει με οξεία αντί βαρεία ή δεν εφαρμόσει την έγκλιση τόνου, ΔΕΝ αφαιρείται μονάδα.

Δ. Παρατηρήσεις**(Μονάδες 40)****Για την ορθογραφία στις ασκήσεις Γραμματικής και Συντακτικού, και στις Λεξιλογικές ασκήσεις ισχύουν τα ακόλουθα:**

- α. Σε περίπτωση ορθογραφικού λάθους, ο τύπος θεωρείται λανθασμένος και βαθμολογείται με μηδέν μονάδες (π.χ. γίγνοι, ἐκώλασεν, ἀόρ. β΄: ἐπέβαλλε, υποστ.: πιστεύομεν, τῷ ἀνθρώπο, ψυχές, παραπαιδία, μετάδωση, κ.ά.).
- β. Για κάθε λάθος σε τόνο, παρατονισμό, πνεύμα, υπογεγραμμένη αφαιρείται 0,25.
- γ. Αν στην ίδια λέξη συνυπάρχουν δύο ή περισσότερα λάθη τόνου, παρατονισμού, πνεύματος, υπογεγραμμένης αφαιρείται 0,25.
- δ. Σε οποιαδήποτε περίπτωση ο/η μαθητής/-τρια τονίσει με οξεία αντί βαρεία, δεν αφαιρείται μονάδα.

Σημείωση:

Σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις που ζητείται τύπος των Αρχαίων ή των Νέων Ελληνικών και ο τύπος που δίνεται ως απάντηση **υφίσταται ως άλλος γραμματικός τύπος των Αρχαίων ή των Νέων Ελληνικών αντίστοιχα**, τότε **ο τύπος βαθμολογείται με μηδέν μονάδες** (παρόλο που ορθογραφικά μπορεί να είναι ορθός). Για παράδειγμα, αν ζητηθεί το γ' ενικό πρόσωπο της ευκτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος λέγω και δοθεί ως απάντηση το λέγει ή λέγη, τότε ο τύπος θεωρείται λανθασμένος. Αν ζητηθεί ένα παράγωγο ουσιαστικό του ρήματος κλίνω (στα Αρχαία ή στα Νέα Ελληνικά) και δοθεί ως απάντηση ο τύπος κλήση, τότε ο τύπος θεωρείται λανθασμένος.

Δ.1. Να γράψετε ό,τι ζητείται για καθέναν από τους ακόλουθους τύπους.

α. γράφειν (Κείμενο 1)

Να γράψετε το α' πρόσωπο πληθυντικού στην οριστική και υποτακτική έγκλιση του Αορίστου στην ίδια φωνή.

Οριστική Αορίστου: έγράψαμεν

Υποτακτική Αορίστου: γράψωμεν

(2X1μ.=2)

β. λαβών (Κείμενο 2)

Να γράψετε το β' πρόσωπο πληθυντικού στην ευκτική και προστακτική έγκλιση στον ίδιο χρόνο και στην ίδια φωνή.

Ευκτική Αορίστου β': λάβοιτε

Προστακτική Αορίστου β': λάβετε

(2X1μ.=2)

γ. έπίστευον (Κείμενο 3)

Να γράψετε το απαρέμφατο Ενεστώτα και τη μετοχή του Ενεστώτα στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους, και τα δύο στη μέση φωνή.

Απαρέμφατο Ενεστώτα: πιστεύεσθαι

Μετοχή Ενεστώτα: πιστευόμενος

(2X1μ.=2)

(μονάδες 6)

Δ.2.α. Να μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό τους πιο κάτω γραμματικούς τύπους.

i. τοῦτο (Κείμενο 1): **ταῦτα**

ii. χρημάτων (Κείμενο 1): **χρήματος**

iii. στρατιωτῶν (Κείμενο 2): **στρατιώτου**

iv. φεύγοντα (Κείμενο 2): **φεύγοντας**

v. συνεδρίῳ (Κείμενο 3): **συνεδρίοις**

(5X1μ.=5)

(μονάδες 5)

Δ.2.β. Αφού αντιγράψετε τον ακόλουθο πίνακα στο τετράδιο απαντήσεών σας, να γράψετε τους άλλους βαθμούς (μονολεκτικούς τύπους) των πιο κάτω λέξεων, διατηρώντας τον ίδιο γραμματικό τύπο.

i. **χαλεπῶς** (Κείμενο 2)

ii. **βιαιότερον** (Κείμενο 3)

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
χαλεπῶς	χαλεπώτερον	χαλεπώτατα
βίαιον	βιαιότερον	βιαιότατον

(4X1μ.=4)
(μονάδες 4)

Δ.3.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τους πιο κάτω υπογραμμισμένους τύπους.

i. οἴομαι γὰρ οὐδὲν εἶναι τῶν πεπραγμένων αὐτῶ (Κείμενο 1): **ειδικό απαρέμφατο (μ. 0.25), αντικείμενο (μ. 0.5) στο ρήμα οἴομαι (μ. 0.25)**

ii. ἀλλὰ καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον ἐνόμιζε (Κείμενο 1): **επιθετικός προσδιορισμός (μ. 0.5) στο βασιλέως (μ. 0.5)**

iii. Ἔμοι γὰρ ξένος Κῦρος ἐγένετο (Κείμενο 2): **κατηγορούμενο (μ. 0.5) στο Κῦρος (μ. 0.25), από το (συνδετικό) ρήμα ἐγένετο (μ. 0.25)**

iv. ἀνάγκη δὴ μοι ἢ ὑμᾶς προδόντα τῇ Κύρου φιλία χρῆσθαι (Κείμενο 2): **αντικείμενο (μ. 0.5) στο χρῆσθαι (μ. 0.5)**

v. συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ (Κείμενο 3): **εμπρόθετος (επιρρηματικός) προσδιορισμός (μ. 0.5) που δηλώνει τόπο/στάση σε τόπο (μ. 0.5)**

vi. ὅσοι μὲν τῶν τρισχιλίων ἐπεποιήκεσαν τι βιαιότερον (Κείμενο 3): **υποκείμενο (μ. 0.5) στο ἐπεποιήκεσαν (μ. 0.5)**

(μονάδες 6)

Δ.3.β. Να γράψετε ποια είναι η δευτερεύουσα πρόταση στην πιο κάτω περίοδο λόγου του Κειμένου 3 και να την αναγνωρίσετε (εἶδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος).

καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν

Εντοπισμός: **ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν (μ. 0.5)**

Εἶδος: **(δευτερεύουσα) ειδική πρόταση (μ. 0.5)**

Εισαγωγή: **ειδικός σύνδεσμός (μ. 0.5) ὡς (μ. 0.5)**

Εκφορά: **ευκτική του πλαγίου λόγου (μ. 0.5) δέοιντο (μ. 0.5)**

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ: (έμμεσο) αντικείμενο (μ. 0.5) στο ρήμα *έδιδασκον* (μ. 0.5)

(μονάδες 4)

Δ.4.α. Να γράψετε στα Νέα Ελληνικά τις λέξεις που ζητούνται με βάση τους ακόλουθους τύπους:

i. *εἶπειν* (Κείμενο 1): παράγωγο ουσιαστικό από το θέμα του Ενεστώτα

λέκτορας, λέξη, λέξημα, λεξικό, λογάρι, λογαριασμός, λογείο, λόγος, λογής, λόγια, λογικά, λογική, λογικισμός, λογικό, λογικότητα, λόγιο(ν), λογιосύνη, λογισμικό, λογισμός, λογιστήριο, λογιστής, λογιστική, ...

ii. *τίθημι* (Κείμενο 1): σύνθετο ουσιαστικό:

ανάθεση, αντίθεση, αντιπαράθεση, αυτοδιάθεση, διάθεση, έκθεση, κατάθεση, παράθεση, προδιάθεση, πρόθεση, πρόσθεση, υπόθεση, απόθεμα, έκθεμα, παράθεμα, αποθήκη, διαθήκη, υποθήκη, αδιαθεσία, θεματογραφία, θεματοφύλακας, ...

iii. *έγένετο* (Κείμενο 2): παράγωγο ουσιαστικό

γεγονός, γένεση, γενέτειρα, γενετή, γενετική, γενετιστής, γενεά/γενιά, γενέθλια, γένος, γενικότητα, γενίκευση, γόνος, γονέας, γονιός, γονίδιο, γονιδίωμα, γονιμότητα, γνησιότητα, ...

iv. *έδωκε* (Κείμενο 2): σύνθετο επίθετο

αδώρητος, αδωροδόκητος, ανέκδοτος, αποδοτικός, εκδοτικός, έκδοτος, ενδοτικός, μεταδοτικός, προδοτικός, παραδοσιακός, παραδοτέος, ...

v. *έφοβοῦντο*: (Κείμενο 3) παράγωγο επίθετο

φοβερός, φοβητσιάρης, φοβητσιάρικος, φοβικός, φοβιστικός, ...

vi. *έδίδασκον* (Κείμενο 3): παράγωγο επίθετο

διδασκός, διδακτικός, διδακτορικός, διδασκαλικός, διδακτός, διδάξιμος, ...

(6X1μ.=6)

(μονάδες 6)

Δ.4.β. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιο απαντήσεων τους αριθμούς των αρχαιοελληνικών λέξεων της στήλης Α' με τα γράμματα των συγγενικών τους νεοελληνικών λέξεων της στήλης Β'. Στη στήλη Β' περισεύει μία λέξη.

Στήλη Α'	Στήλη Β'
1. <i>συντείνει</i> (Κείμενο 1)	α. βούληση
2. <i>βούλεσθε</i> (Κείμενο 2)	β. έμπιστος
3. <i>χρήσθαι</i> (Κείμενο 2)	γ. συνταγή
4. <i>έπίστευον</i> (Κείμενο 3)	δ. ένταση
	ε. άχρηστος

Αντιστοίχιση

1 - δ

2 - α

3 - ε

4 - β

(4X1μ.=4)
(μονάδες 4)

Δ.4.γ. Να αναλύσετε τις πιο κάτω λέξεις στα συνθετικά τους μέρη στα Αρχαία Ελληνικά. Σε περίπτωση ρήματος, να γράψετε το α' πρόσωπο ενικού της οριστικής Ενεστώτα και σε περίπτωση άλλου κλιτού μέρους του λόγου, την ονομαστική ενικού.

i. *συνήγαγεν* (Κείμενο 2): *σύν* (μ. 0.5) + *ἄγω/ἄγομαι/ἀγωγή* (μ. 0.5)

ii. *συμπορεύεσθαι* (Κείμενο 2): *σύν* (μ. 0.5) + *πορεύω/πορεύομαι/πορεία* (μ. 0.5)

iii. *προδόντα* (Κείμενο 2): *πρό* (μ. 0.5) + *δίδωμι/δόσις* (μ. 0.5)

iv. *ἀνελογίζοντο* (Κείμενο 3): *ἀνά* (μ. 0.5) + *λογίζομαι/λογισμός* (μ. 0.5)

Σε περίπτωση που δοθεί ως απάντηση σε όλα τα σημεία τύπος εκτός της ονομαστικής ενικού (*ἀγωγή, πορεία, δόσις, λογισμός*) και σε όλα τα σημεία τύπος εκτός του α' προσώπου ενικού (*ἄγω/ἄγομαι, πορεύω/πορεύομαι, δίδωμι, λογίζομαι*), δεν θα γίνεται αποδεκτή.

(8X0.5μ.=8)
(μονάδες 4)

Δ.4.δ. Να γράψετε στον ίδιο τύπο ένα (1) αντώνυμο στα Αρχαία Ελληνικά του επιθέτου που σας δίνεται.

δίκαια (Κείμενο 2): *ἄδικα*

(1X1μ.=1)
(μονάδα 1)

Ε. Μεταφορά νεοελληνικού κειμένου στα Αρχαία Ελληνικά

(Μονάδες 5)

Για την ορθογραφία στο Αντίστροφο ισχύουν τα ακόλουθα:

α. Για κάθε ορθογραφικό ή γραμματικό λάθος αφαιρείται 0,25 από το σύνολο της βαθμολογίας της άσκησης.

β. Για κάθε δύο λάθη τόνου, παρατονισμού, πνεύματος, υπογεγραμμένης αφαιρείται 0,25 από το σύνολο της βαθμολογίας της άσκησης.

γ. Μέγιστη αφαίρεση μονάδων από το σύνολο της βαθμολογίας της άσκησης: 2 μονάδες.

δ. Σε οποιαδήποτε περίπτωση ο/η μαθητής/-τρια τονίσει με οξεία αντί βαρεία, δεν αφαιρείται μονάδα.

Σημείωση:

Αν ο τύπος που δίνεται ως απάντηση υφίσταται ως άλλος γραμματικός τύπος των Αρχαίων Ελληνικών, τότε ο τύπος βαθμολογείται με μηδέν μονάδες (παρόλο που ορθογραφικά μπορεί να είναι ορθός). Για παράδειγμα, αν ζητηθεί το γ' ενικό πρόσωπο της ευκτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής του ρήματος λέγω και δοθεί ως απάντηση το λέγει ή λέγη, τότε ο τύπος θεωρείται λανθασμένος.

Να μεταφέρετε την πιο κάτω πρόταση στα Αρχαία Ελληνικά.

Είναι ανάγκη οι δικαστές να είναι πιο δίκαιοι από τους πολίτες.

Ἀνάγκη ἐστὶ(ν)/Χρῆ (μ. 1) τοὺς δικαστὰς (μ. 1) δικαιοτέρους/μᾶλλον δικαίους (μ. 1) τῶν πολιτῶν (μ. 1)

ἢ

ἦ (μ. 0.5) τοὺς πολίτας (μ. 0.5)

εἶναι (μ. 1).

ΜΕΡΟΣ ΙΙ. ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

(Μονάδες 15)

Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις 1.3.2-5 (Κείμενο 2)

A.1. Να γράψετε, με δικά σας λόγια, σε ποιο δίλημμα βρίσκεται ο Κλέαρχος. Ποιες αξίες αντιπαραβάλλονται μέσα από αυτό;

Δίλημμα Κλεάρχου:

Εἴτε να ἔχει τη φιλία του Κύρου προδίδοντας τους Ἕλληνες στρατιῶτες του εἴτε να εἶναι μαζί με τους Ἕλληνες στρατιῶτες και να φανεί ανακόλουθος ἀπέναντι στον Κύρο/στη φιλοξενία του Κύρου.

Σημείωση: Η απλή παράθεση/αντιγραφή αρχαιοελληνικού χωρίου βαθμολογείται με μηδέν μονάδες.

(1X2μ.=2)

Αξίες που αντιπαραβάλλονται:

- **αγάπη/πίστη προς την πατρίδα/Ἕλληνες στρατιῶτες**
- **θεσμός της φιλοξενίας/υποχρέωση ἀπέναντι στη φιλοξενία του Κύρου**

(2X1μ.=2)

(μονάδες 4)

A.2. Να γράψετε έναν (1) τρόπο πειθούς και το αντίστοιχο μέσο πειθούς που χρησιμοποιεί ο Κλέαρχος, για να πείσει τους Ἕλληνες μισθοφόρους. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με μία (1) αναφορά στο κείμενο.

ΤΡΟΠΟΣ ΠΕΙΘΟΥΣ	ΜΕΣΟ ΠΕΙΘΟΥΣ	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ
1. Επίκληση στη Λογική	Επιχειρήματα/Προτάσεις κρίσεως/συλλογισμοί Τεκμήρια/Αποδείξεις/Γεγονότα	«οὐς ἐγὼ λαβὼν... εἰς ὑμᾶς ἔδαπάνων.» «Ἐπειδὴ δὲ Κῦρος ἐκάλει... ἔπαθον ὑπ' ἐκείνου.» «Ἐπεὶ δὲ ὑμεῖς οὐ βούλεσθε... μεθ' ὑμῶν εἶναι.» ...
2. Επίκληση στο Συναίσθημα	(Αφήγηση) Συγκινησιακά φορτισμένο λεξιλόγιο/Συγκινησιακός λόγος/Μεταφορά	«χαλεπῶς φέρω τοῖς παροῦσι πράγμασιν» «οὐδὲ καθηδυπάθησα» «προδόντα τῇ Κύρου φιλία» «προδοὺς τοὺς Ἕλληνας» ...
	Περιγραφή/Παρουσίαση/ Εικόνα Κλεάρχου (από Ξενοφώντα)	«ἐδάκρυε πολὺν χρόνον ἐστῶς»

Τρόπος πειθούς:

1x2μ.=2

Μέσο πειθούς:

1x1μ.=1

Τεκμηρίωση:

1x1μ.=1

(μονάδες 4)

Θουκυδίδη Δημηγορίες, Διάλογος Μηλίων και Αθηναίων

§100

ΜΗΛ. Αν όμως σεις, για να μη χάσετε την ηγεμονία σας, και οι υπήκοοί σας, για ν' απαλλαγούν απ' αυτήν, είσατε έτοιμοι να αντιμετωπίσετε τόσους κινδύνους, εμείς που είμαστε ελεύθεροι θα δείχναμε μεγάλη ευτέλεια και ανανδρία, αν δε δοκιμάζαμε τα πάντα για να μη γίνουμε δούλοι.

§101

ΑΘΗΝ. Όχι, αν πάρετε φρόνιμη απόφαση. Δεν αγωνίζεστε σαν ίσοι προς ίσους, ώστε να ντροπιαστείτε αν δε δείξετε ανδρεία. Πρόκειται να σωθείτε μη προβάλλοντας αντίσταση σε πολύ ισχυρότερους.

B.1. Ο Θουκυδίδης εντάσσει στην *Ιστορία* του ένα ασήμαντο για την έκβαση του Πελοποννησιακού Πολέμου περιστατικό, την κατάληψη της Μήλου από τους Αθηναίους. Ποιος είναι ο απώτερος στόχος του ιστορικού; Να τεκμηριώσετε με δύο (2) αναφορές από το πιο πάνω απόσπασμα.

Στόχος Θουκυδίδη:

Να προβάλλει ένα σύστημα διαχρονικών και καθολικών αξιών. Συγκεκριμένα, τη σθεναρή διακήρυξη του δικαιώματος ενός μικρού νησιού να διατηρήσει την ελευθερία, την ανεξαρτησία και ουδετερότητά του απέναντι στην αλαζονεία/την επεκτατική πολιτική μιας μεγάλης δύναμης. (Βλ. σχολικό εγχειρίδιο, σελ. 93-94).

(1Χ3μ.=3)

Τεκμηρίωση:

- Οι Μήλιοι διατρανώνουν πως είναι θέμα τιμής η διατήρηση της ελευθερίας τους (§100).
- Οι Μήλιοι υπαινίσσονται την αλαζονεία και τη σκληρή συμπεριφορά της Αθηναϊκής ηγεμονίας απέναντι στους συμμάχους της (§100).
- Οι Αθηναίοι υποστηρίζουν το δίκαιο του ισχυροτέρου (§101).
- Οι Αθηναίοι εμφανίζονται κυνικοί και αλαζόνες, καθώς τονίζουν για άλλη μια φορά την ισχύ τους και ισχυρίζονται πως η τιμή και η ανδρεία έχουν θέση μόνο όπου οι δυνάμεις είναι ισόπαλες (§101).
- Οι Αθηναίοι προσδίδουν στη σωφροσύνη πρακτική/ωφελιμιστική σημασία αντί ηθική: για τους Αθηναίους σωφροσύνη είναι να δέχονται οι κατώτεροι αδιαμαρτύρητα τη μοίρα τους, να υποχωρούν και να «συμπεριφέρονται καλά», για να περνούν καλά και οι άρχοντες και οι υπήκοοι (§101).

(2Χ2μ.=4)

(μονάδες 7)

-ΤΕΛΟΣ ΟΔΗΓΟΥ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ-

ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ		
ΚΕΛΙ ΠΙΝΑΚΑ	ΑΣΚΗΣΗ	ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΝΑ ΑΣΚΗΣΗ
1.	I.A.1. (Διδαγμένο κείμενο 1)	8
2.	I.A.2. (Διδαγμένο κείμενο 2)	12
3.	I.B. (Αδίδακτο κείμενο)	15
4.	I.Γ. (Ορθογραφία)	5
5.	I.Δ.1.α-γ (Σχηματισμός ρηματικών τύπων)	6
6.	I.Δ.2.α. (Αντίθετος αριθμός)	5
7.	I.Δ.2.β. (Παραθετικά)	4
8.	I.Δ.3.α. (Συντακτική αναγνώριση)	6
9.	I.Δ.3.β. (Δευτερεύουσα πρόταση)	4
10.	I.Δ.4.α. (Λεξιλογικά: παραγωγή-σύνθεση)	6
11.	I.Δ.4.β. (Λεξιλογικά: αντιστοίχιση)	4
12.	I.Δ.4.γ. (Λεξιλογικά: ανάλυση συνθετικών)	4
13.	I.Δ.4.δ. (Αντώνυμο)	1
14.	I.E. (Αντίστροφο κείμενο)	5
15.	II.A.1. (Δίλημμα)	4
16.	II.A.2 (Τρόπος-μέσο πειθούς)	4
17.	II.B.1. (Στόχος ιστορικού)	7
		ΣΥΝΟΛΟ 100